Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 7ο, φ. 74, Νοέμβριος 2018

Ο κόσμος των Αγγέλων (8 Νοεμβρίου)

Αρχιμανδρίτη π. Ιωάννη Καραμούζη (αποσπάσματα)

Πηγή: http://www.oodegr.com/oode/dogma/ktisi/aggeloi1.htm. Οι επεξηγήσεις μέσα σε αγκύλες […] είναι δικές μας.

1. Δημιουργία και σκοπός ύπαρξης των αγγέλων

Οι άγγελοι δημιουργήθηκαν πριν από τον υλικό κόσμο, αφού στο βιβλίο της Π.Δ. «Ιώβ» παρουσιάζεται ο Θεός να μιλά και να ομολογεί ότι, μόλις δημιούργησε τα άστρα, όλοι οι άγγελοι τον ύμνησαν με δοξολογίες. Ενώ και ο Μ. Βασίλειος αναφέρει ότι πριν τη δημιουργία του υλικού κόσμου υπήρχε υπέρχρονη και πρεσβύτερη κατάσταση, που είναι ο κόσμος των αγγέλων. Ο τρόπος με τον οποίο δημιουργήθηκαν από τον Θεό δεν μας είναι γνωστός. Ωστόσο μπορούμε να λάβουμε μία εικόνα γι' αυτόν μέσα από την διδασκαλία του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, ο οποίος λέγει ότι οι αγγελικές δυνάμεις δημιουργήθηκαν μόλις ο Θεός συνέλαβε την ιδέα της δημιουργίας τους. Δηλ. η απόφαση του Θεού να δημιουργήσει τον αγγελικό κόσμο, σήμανε ταυτόχρονα και τη δημιουργία του.

Ο σκοπός της δημιουργίας των αγγέλων δεν έχει να κάνει με κάποια ανάγκη του Θεού. Δεν είναι δυνατό ο υλικός ή ακόμη και αυτός ο πνευματικός κόσμος να μπορεί να προσφέρει κάτι επιπλέον στη δόξα του Θεού.

Ο σκοπός της δημιουργίας των αγγέλων φανερώνεται από τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, ο οποίος λέγει ότι ο Θεός τους έδωσε ύπαρξη και ζωή γι' αυτούς τους ίδιους, με κίνητρο την «εκστατική» του αγάπη και αγαθότητα και με σκοπό να συμμεριστούν ως λογικά όντα τη μακαριότητά του. Μετέχουν στη θεία μακαριότητα και τρέφονται με τη διαρκή θέα του προσώπου του Θεού. Ωστόσο αυτή η συμμετοχή στη θεία μακαριότητα ωθεί τις αγγελικές δυνάμεις σε μία συνεχή ανοδική πορεία, σε μία πορεία προς τη πνευματική τελειότητα.

2. Φύση και χαρακτηριστικά των αγγέλων

Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός προσπαθώντας να δώσει έναν ορισμό περί των αγγέλων λέγει ότι είναι φύσεις νοερές, αεικίνητες, αυτεξούσιες, ασώματες. Υπηρετούν τον Θεό και είναι κατά χάριν αθάνατες. Η φύση των αγγέλων είναι πνευματική. Επειδή όμως απολύτως άϋλος και ασώματος νοείται μόνο ο Θεός, γι' αυτό το αγγελικό σώμα νοείται ως αιθέριο, πυροειδές, ταχύτατο και πολύ λεπτότερο από τη γνωστή μας ύλη.

Οι άγγελοι ως προς τη προαίρεση είναι ελεύθεροι και τρεπτοί, έχοντας δυνατότητα να προκόπτουν στο αγαθό, αλλά και να τρέπονται στο κακό. (…) Παρ' όλη τη καθαρότητα και απλότητα της αγγελικής φύσης, οι άγγελοι είναι δεκτικοί της κακίας. Έτσι μπορούν να επιλέξουν τη συνεχή προαγωγή στην άνωθεν Γνώση και τη κοινωνία της Αγάπης ή την άρνηση αυτής της Αγαθότητας. Αποτέλεσμα της ελευθερίας τους είναι και η πτώση του τάγματος του Εωσφόρου. Αυτό το αγγελικό τάγμα δεν αρκέστηκε στη θαυμαστή λαμπρότητά του, αρνήθηκε την ιεραρχημένη πρόοδο της θείας γνώσης και θέλησε τη πλήρη και άμεση εξομοίωσή του με τον Θεό. Γι' αυτό το λόγο ηθελημένα δόθηκε στη κακία, στερήθηκε την αληθινή ζωή, την οποία μόνο του (το τάγμα των δαιμόνων) αρνήθηκε. Κατ' αυτό τον τρόπο έγιναν πνεύματα νεκρά, αφού απέβαλαν την αληθινή ζωή, και δεν αισθάνονται κόρο [δεν χορταίνουν] από την ορμή τους προς τη κακία προσθέτοντας με άθλιο τρόπο διαρκώς κακία επάνω στην ήδη υπάρχουσα.

Οι άγγελοι όμως που δεν ακολούθησαν τον Εωσφόρο στην αποστασία του, απέκτησαν το **χάρισμα της τέλειας ατρεψίας και ακινησίας προς το κακό.** Αυτό συνέβη με την ενανθρώπηση, τη σταυρική θυσία και την ανάσταση του Χριστού, αφού έμαθαν ότι ο δρόμος

που οδηγεί στην ομοίωση με τον Θεό δεν είναι η έπαρση, αλλά η ταπείνωση.

Η ακινησία των αγγέλων προς το κακό δεν σημαίνει ότι εξαφανίζεται το αυτεξούσιό τους, αλλά ότι εξαγιάζεται με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Οι άγγελοι έχουν μεγαλύτερες και ανώτερες γνωστικές ικανότητες από τους ανθρώπους. Βέβαια δεν είναι ούτε παντογνώστες, ούτε παντοδύναμοι όπως ο Θεός.

Δεν προγνωρίζουν τα μέλλοντα, παρά μόνο αν τους τα αποκαλύψει ο Θεός, ούτε γνωρίζουν τι ακριβώς κρύβεται στη καρδιά κάθε ανθρώπου. Δεν γνωρίζουν πότε θα γίνει η συντέλεια του κόσμου και η δευτέρα παρουσία του Χριστού. Η μετακίνησή τους γίνεται ταχύτατα, αλλά δεν είναι πανταχού παρόντες. Κάθε φορά βρίσκονται σε συγκεκριμένο τόπο, δίχως να γνωρίζουν το τι συμβαίνει αλλού.

Δεν έχουν φύλο, γιατί η φύση τους είναι πνευματική, ενώ δεν χρειάζονται τροφή για να ζήσουν, ή ανάπαυση για να ξεκουραστούν, αλλά ούτε πεθαίνουν και ούτε πολλαπλασιάζονται. Η αθανασία τους δεν πηγάζει από τη φύση τους, αλλά επειδή μετέχουν «κατά χάριν» στην αγιότητα του Θεού.

3. Διάταξη των αγγέλων

Ο αριθμός των αγγελικών όντων είναι ανυπολόγιστος και απροσμέτρητος. Ο ίδιος ο Ιησούς ομιλεί στη Γεσθημανή για περισσότερες από δώδεκα λεγεώνες αγγέλων, ενώ ο Ευαγγελιστής Ιωάννης μαρτυρεί ότι είδε και άκουσε γύρω από το Θεϊκό θρόνο χορωδία από μυριάδες μυριάδων και χιλιάδες χιλιάδων αγγέλων. Όλοι αυτοί οι αναρίθμητοι άγγελοι είναι οργανωμένοι σε τάγματα ή αλλιώς σε τάξεις.

Συγκεντρώνοντας τις αναφορές σε αυτό το θέμα του Προφήτη Ησαϊα, του προφήτη Ιεζεκιήλ, του αποστόλου Παύλου, του αγίου Διονυσίου του αρεοπαγίτη και του Οσίου Νικήτα Στηθάτου, μπορούμε να καταλήξουμε στα εξής: **Τα τάγματα των αγγέλων είναι εννέα**, τα οποία ταξινομούνται σε τρεις τρίχορες ιεραρχίες ή ταξιαρχίες, κατά τον ακόλουθο τρόπο:

Σεραφείμ, Χερουβείμ, Θρόνοι,
Κυριότητες, Δυνάμεις, Εξουσίες
Αρχές, Αρχάγγελοι, Άγγελοι.

Ιδίωμα της πρώτης ιεραρχίας είναι η πύρινη σοφία και η γνώση των ουρανίων, ενώ έργο τους ο θεοπρεπής ύμνος του «γελ» [αναφορά σε αυτό υπάρχει στο βιβλίο του προφήτη Ιεζεκιήλ, κεφ. 10, στίχος 13, με την εβραϊκή λέξη γελγέλ, δηλ. ταχείς]. Η δεύτερη ιεραρχία έχει ως ιδίωμα τη διευθέτηση των μεγάλων πραγμάτων και την διενέργεια των θαυμάτων, ενώ έργο τους είναι ο τρισάγιος ύμνος «Άγιος, Άγιος, Άγιος».

Τέλος ιδίωμα της τρίτης ιεραρχίας είναι να εκτελούν θείες υπηρεσίες και έργο τους αποτελεί ο ύμνος «Αλληλούϊα».

Πέρα από τα ονόματα των εννέα τάξεων, η Αγία Γραφή μας φανερώνει και τα προσωπικά ονόματα ορισμένων αγγέλων. Γνωρίζουμε το **Γαβριήλ**, που σημαίνει «ήρωας του Θεού», από την εμφάνισή του στο προφήτη Δανιήλ, στο προφήτη Ζαχαρία και στη Θεοτόκο. Γνωρίζουμε το **Μιχαήλ**, που σημαίνει «τις ως ο Θεός ημών», ενώ εμφανίζεται πολλές φορές στη Παλαιά Διαθήκη. Ο **Ραφαήλ** είναι ο τρίτος άγγελος που γνωρίζουμε, το όνομά του σημαίνει «ο Κύριος θεραπεύει» και εμφανίζεται στον Τωβίτ [στην Παλαιά Διαθήκη] μεταφέροντας τις ανθρώπινες προσευχές στο θρόνο του Θεού. Τέλος γνωστός από την εβραϊκή παράδοση είναι και ο **Ουριήλ** [ο οποίος εμφανίζεται και σε όραμα του αγίου Νήφωνα, επισκόπου Κωνσταντιανής, για τη δευτέρα παρουσία].

4. Έργο των αγγέλων

Οι άγγελοι πραγματοποιούν τριπλό έργο. Πρώτα απ' όλα **δοξολογούν** ακατάπαυστα τον Θεό. Αυτή η δοξολογία δεν τους έχει επιβληθεί ως εντολή, αλλά είναι τελείως αυθόρμητη, που εκπηγάζει από τους ίδιους, όταν αντικρίζουν το κάλλος του Θεϊκού προσώπου και τα μεγαλεία της δημιουργίας του. Τη νύχτα των Χριστουγέννων π.χ. εμφανίσθηκε πλήθος στρατιάς ουρανίου που αινούσε τον Θεό για το γεγονός της θείας ενσαρκώσεως. Το δεύτερο έργο τους είναι η **διακονία** στη Θεία Οικονομία [δηλ. η υπηρεσία προς το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου (αυτό είναι η «θεία οικονομία», όπου η λέξη οικονομία σημαίνει τακτοποίηση)]. Νιώθουν τόση αγάπη και ευγνωμοσύνη προς το Πλάστη τους και

σφοδρή επιθυμία για τη δική τους πρόοδο, ώστε να διακονούν τα μυστήρια της Θείας Οικονομίας. Τα αγγελικά τάγματα μεταδίδουν ιεραρχικά το φωτισμό και τη γνώση το ένα στο άλλο. Τις αποκαλύψεις του Θεού τις διδάσκουν οι ανώτερες τάξεις στις κατώτερες και όταν επιτρέψει ο Θεός να αποκαλυφθεί κάποιο μυστήριο σε νου αγίου ανθρώπου, αυτό θα γίνει ιεραρχικά. Το τρίτο έργο των αγγελικών δυνάμεων αφορά τη **σωτηρία** των ανθρώπων. Με αυτό επιφορτίσθηκαν μετά την δημιουργία του ανθρώπου και το επιτελούν με ιδιαίτερη προθυμία και χαρά, αφού κάθε φορά που μετανοεί ένας άνθρωπος για τις αμαρτίες του, πανηγυρίζουν και χαίρονται στον ουρανό.

Στο αρχαιότατο έργο «**Ποιμήν**» του Ερμά [ένα βιβλίο της πρωτοχριστιανικής Εκκλησίας, που γράφτηκε γύρω στο 100 μ.Χ.], γίνεται λόγος για τον προσωπικό φύλακα άγγελο κάθε ανθρώπου. Αυτός μάλιστα είναι τρυφερός, σεμνός, πράος, διδάσκει στην ανθρώπινη καρδιά τη δικαιοσύνη και το δρόμο προς το αγαθό. Και άλλοι πατέρες της εκκλησίας μας διδάσκουν ότι απαραίτητη προϋπόθεση παραμονής του φύλακα αγγέλου δίπλα στον άνθρωπο, είναι ο άγιος βίος, διαφορετικά απομακρύνεται εξ' αιτίας των πονηρών και αμαρτωλών έργων. Ο άγγελος αυτός παρηγορεί στις θλίψεις, βοηθά στους πόνους, συμπάσχει με τον άνθρωπο, τον οδηγεί στη μετάνοια και τον προστατεύει από ορατούς και αόρατους εχθρούς.

Εκτός όμως από το φύλακα άγγελο του κάθε ανθρώπου, υπάρχουν και οι φύλακες άγγελοι των εθνών, των πόλεων και των κατά τόπους εκκλησιών. Στη Παλαιά Διαθήκη στο βιβλίο του Δευτερονομίου ο Θεός διαμοιράζει τα έθνη και τοποθετεί τα όρια των εθνών σύμφωνα με τον αριθμό των αγγέλων του. Έπειτα ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος παρατηρεί ότι ο Θεός έχει εγκαταστήσει σε κάθε πόλη στρατόπεδα αγγέλων που αναχαιτίζουν τις επιθέσεις των δαιμόνων. Ενώ τέλος ο άγιος Ιππόλυτος είναι ιδιαίτερα σαφής, όταν παρομοιάζει την εκκλησία με πλοίο που έχει ναύτες τους αγγέλους.

5. Τιμή των αγγέλων

Η Ορθόδοξη Εκκλησία τιμούσε πάντοτε τους αγγέλους. Η δε τιμητική τους προσκύνηση διακηρύχθηκε επίσημα από τη Ζ' Οικουμενική Σύνοδο σε αντιδιαστολή προς τη λατρεία που αφορά μόνο το πρόσωπο του Θεού.

Στον εβδομαδιαίο λειτουργικό κύκλο των ακολουθιών [των εκκλησιαστικών τελετών], η Δευτέρα αφιερώνεται στις αγγελικές δυνάμεις. Δύο παρακλητικοί κανόνες αφορούν το φύλακα άγγελο και τις επουράνιες Δυνάμεις. [Κάθε μέρα της εβδομάδας είναι αφιερωμένη σε συγκεκριμένα πρόσωπα ή γεγονότα: η Δευτέρα στους αγγέλους, η Τρίτη στον άγ. Ιωάννη τον Πρόδρομο, η Τετάρτη στην Παναγία, η Πέμπτη στους Αποστόλους & στον άγ. Νικόλαο, η Παρασκευή στο Σταυρό του Χριστού, το Σάββατο στους νεκρούς και η Κυριακή, φυσικά, στην Ανάσταση του Χριστού.]

Ο ετήσιος λειτουργικός κύκλος σηματοδοτείται από έξι εορτές αφιερωμένες στον αγγελικό κόσμο, με κυρίαρχη εκείνη της 8ης Νοεμβρίου, κατά την οποία εορτάζεται η σύναξη των αγγέλων υπό τον αρχάγγελο Μιχαήλ ως αντίσταση κατά της αποστασίας του Εωσφόρου. [Σημείωση: επειδή, κατά την παράδοση της Εκκλησίας μας, ο αρχάγγελος Μιχαήλ σταμάτησε την αποστασία των αγγέλων, ώστε να μην ακολουθήσουν τον Εωσφόρο περισσότεροι, γι' αυτό στις 8 Νοεμβρίου γιορτάζουν και οι άνθρωποι που έχουν το όνομα Σταμάτιος (Σταμάτης). Υπάρχουν και άγιοι με το όνομα Σταμάτιος, νεομάρτυρες επί Τουρκοκρατίας, ο άγιος Σταμάτιος από το Βόλο (†16 Αυγούστου 1680) και ο άγιος Σταμάτιος από τις Σπέτσες († 2 Φεβρουαρίου 1822)].

Αλλά η κατεξοχήν τιμή των αγγέλων γίνεται στη Θεία Λειτουργία. Εκεί, ο λαός του Θεού στη γη και οι στρατιές του ουρανού με ένα στόμα, σε μία κοινή λειτουργική σύναξη, προσφέρουν στον Θεό δοξολογία. Μαζί με τους ιερείς συνέρχονται στο θυσιαστήριο και συλλειτουργούν τη θεϊκή αγαθότητα. Μαζί κυκλώνουν την αγία Τράπεζα και τα τίμια δώρα, δια χειρός αγγέλου αναφέρονται εις οσμήν ευωδίας πνευματικής στο υπερουράνιο και νοερό θυσιαστήριο. Ωστόσο, εκείνοι που τιμούν ιδιαίτερα τους αγγέλους είναι οι μοναχοί. Μέσα από την διαρκή προσευχή τους, την υπεράνθρωπη άσκησή τους, αγωνίζονται να ομοιάσουν στους αγγέλους και να αναπληρώσουν το εκπεσόν τάγμα των δαιμόνων. Γι' αυτό και η ακολουθία της μοναχικής κουράς [δηλ. η τελετή, με την οποία κάποιος γίνεται μοναχός] φέρει το όνομα: «Ακολουθία του μεγάλου και αγγελικού Σχήματος». (…)

Πλάνες σχετικά με τους αγγέλους

Στην εποχή των ψευδοθεραπειών - «θεραπεία αγγέλων»

Της κ. Ελένης Ανδρουλάκη

Περιοδικό ΔΙΑΛΟΓΟΣ, τεύχος 37, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2004

... Αυτή **η μανία για τους «αγγέλους»**, πολύ διαδεδομένη εδώ και χρόνια στην Αγγλία, Αυστραλία και Αμερική έχει ήδη εξαπλωθεί πολύ και στη χώρα μας. Πολυάριθμα βιβλία για πνευματισμό, με ιδιαίτερα δημοφιλή αυτά της «θεραπείας των αγγέλων», έχουν μεταφραστεί και κυκλοφορούν και στην Ελλάδα, όχι σε εξειδικευμένα, αποκρυφιστικά βιβλιοπωλεία, αλλά σε γενικά βιβλιοπωλεία, ακόμα και της περιφέρειας [της επαρχίας]. Με αποκορύφωμα έναν καταιγισμό «σεμιναρίων» για τους «αγγέλους». Διάφορα νεοεποχίτικα περιοδικά που διανέμονται δωρεάν, καθώς και τα ποικίλα περιοδικά αστρολογίας και εναλλακτικών «θεραπειών» προβάλλουν πλήθος εναλλακτικών/αποκρυφιστικών μεθόδων και ιστοσελίδων, βιβλίων και «βιωματικών σεμιναρίων» που θα σας διδάξουν, μεταξύ άλλων, πώς θα επικοινωνήσετε με τον «φύλακα άγγελό σας», πώς θα πάρετε τις πληροφορίες που χρειάζεστε, πώς θα αποκτήσετε οτιδήποτε θελήσετε και πώς θα κάνετε τη ζωή σας ευτυχισμένη με τη βοήθεια των «αγγέλων». …

Με την παράθεση αυτών των ενδεικτικών στοιχείων έγινε, πιστεύω, σαφές ότι αυτό που παλιά ήταν ένας κίνδυνος που απειλούσε μόνο τους σαμάνους και τους λίγους που επέλεγαν να μπλεχτούν σε χώρους σκοτεινούς, σήμερα έχει γίνει απειλή για τους πολλούς. Η επικοινωνία με τον κόσμο των πνευμάτων, τόσο εύκολα προσιτή πια, παρουσιάζεται ως μια ελκυστική πρόταση ενός δήθεν καλύτερου τρόπου ζωής που υπόσχεται να εξασφαλίσει την επίλυση των καθημερινών προβλημάτων και τη θεραπεία του ταλαιπωρημένου ανθρώπου. Και όλα αυτά γράφονται όχι για να δημιουργήσουμε φόβο, ή για να κάνουμε διαφήμιση, αλλά για λόγους ενημέρωσης και προβληματισμού με σκοπό την εξεύρεση τρόπων ουσιαστικής αντιμετώπισης. …

Στα ποικίλα βιβλία, φυλλάδια και ιστοσελίδες που μελέτησα κυριαρχούν οι εξής προτροπές: «γνωρίστε τους αόρατους βοηθούς σας – τους φύλακες αγγέλους και πνευματικούς καθοδηγητές σας, επικοινωνήστε με τους αγγέλους, εργαστείτε με τους αγγέλους, καλέστε τους αγγέλους, συνδεθείτε με τους αγγέλους, συντονιστείτε με την αγγελική ενέργεια, αποκτήστε αγγελική συνειδητότητα» έτσι ώστε «να αυξήσετε την ενέργεια και τη δόνησή σας, να απαντήσετε στα ερωτήματά σας, να λάβετε βοήθεια σε κάθε τομέα της ζωής σας, να θεραπευτείτε». «Οι άγγελοι είναι πανίσχυροι θεραπευτές και μπορείτε να εργαστείτε μαζί τους για να επιταχύνετε τις θεραπευτικές τους προσπάθειες», «οι άγγελοι είναι δυνατοί και γεμάτοι αγάπη», «οι άγγελοι είναι φίλοι σας», «οι άγγελοι βοηθούν όποιον τους το ζητήσει». **Μόνο που αυτοί οι άγγελοι δεν είναι άγγελοι, αλλά πεπτωκότες άγγελοι, δηλαδή δαίμονες.** Κι αυτό είναι η ουσία του προβλήματος. Ο κόσμος που δεν γνωρίζει σχετικά, εύκολα μπορεί να παραπλανηθεί, αφού δεν είναι άλλοι από τους δαίμονες που μεταμφιέζονται σε αγγέλους και εξαπατούν τους ανθρώπους. ... «Και μη σας φαίνεται παράξενο, γιατί κι ο ίδιος ο σατανάς μεταμφιέζεται σε άγγελο φωτός» (απόστολος Παύλος, Β' Κορινθίους. 11:14) Έτσι, **όλη αυτή η εστίαση στους «αγγέλους» κάνει πάρα πολύ μεγάλο κακό, αφού επαναπροσδιορίζει τον βιβλικά απαγορευμένο πνευματισμό ως επικοινωνία με αγίους αγγέλους**. Ένα τρομερό ψέμα, προερχόμενο από τον «πατέρα του ψεύδους», δηλαδή το διάβολο. ...

Κι έτσι όπως η καρδιά του αγιασμένου ανθρώπου γεμίζει με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, η καρδιά του ενασχολούμενου με όλα αυτά γεμίζει, συχνά εν αγνοία του, με δαιμονική ενέργεια. Κι αν δεν πιάσει το κόλπο με «τους αγγέλους» υπάρχουν ένα σωρό άλλα καμουφλάζ των δαιμόνων: «συνδεθείτε με ανώτερες πνευματικές οντότητες, με ανυψωμένους δασκάλους, με τους αγαπημένους νεκρούς σας, με ένα πνεύμα-οδηγό, με ένα θεό, με μια θεά, με εξωγήινους, με τον ανώτερο εαυτό σας, με την ενέργεια της γης, με τη θεϊκή ενέργεια της φύσης, με τη Μητέρα-Γη, με τα πνεύματα του νερού, με τα πνεύματα (devas) των φυτών, με διάφορα είδη ενεργειών, με τη "θεραπευτική" ενέργεια του ρέικι κτλ». Δηλαδή, γίνετε δοχείο, γίνετε κανάλι για να περάσουν μέσα από σας τα δαιμονικά πνεύματα ή η δαιμονική ενέργεια. Θλιβερές καταστάσεις. …